

FRYSHUSET BERÄTTAR:

HÖRT PÅ FRYSEN:

"Heder som bygger på våld, rädsla och förtryck är vidrigt och borde inte få finnas på vår jord"

JASMINE, 16 ÅR

Leo Razzak, Ridvan Bozan och Marco Ghosn, Sharaf Hjältar på väg till nästa föreläsning.

Foto: Sofia Mårtensson

Sharaf hjältar

Killarna som kämpar för tjejernas frihet

Hur skulle det kännas om någon annan än du själv tyckte sig ha rätt att bestämma över ditt liv?, frågar Leo Razzak publiken.

Leo, Ridvan Bozan och Marco Ghosn, alla i 20-års åldern, står på scenen framför en fullsatt teatersalong. De är här för att föreläsa om hedersförtryck. Publiken består av högstadieelever som tycks förstummade av att föreläsarna ställer frågor istället för att bara prata på. Publiken kommer inte undan, frågorna haglar från de tre killarna på scenen. De vet att åsikter inte kan påverkas utan dialog. De vet utifrån egna erfarenheter.

"När jag hade varit med i Sharaf ett tag tänkte jag; fan vad skönt, jag är fri."
Marco Ghosn

– En del av er som lyssnar tycker kanske att vi pratar skit. Men det är inte tjejerna som är problemet när det gäller heder och rätten att välja sitt eget liv. Det är vi killar som behöver lära oss en del nytt, säger Ridvan.

Publiken svarar med ett dovt mummel, en lågmäld debatt har börjat sippra mellan stolsryggarna.

Leo fortsätter med att berätta om sig själv.

– Jag är 21 år, min pappa är från Bangladesh, själv är jag född och uppvuxen i Sverige, i en förort till Stockholm. Jag var ett förorts-barn som motsvarade alla fördomar. Jag kände mig inte välkommen och inte ett dugg svensk.

Jag levde i en värld där man bara umgås med sina släktingar och sina parabler. En värld där familjens heder mäts i kvinnornas oskuld. Det var ens plikt att hårdbevaka sina systrar och straffa dem som förstör familjens rykte.

Men någonting hände när Leo träffade Arhe Hamednaca från Elektra på Fryshuset.

– Arhe var själv invandrare och bodde i en förort. Han kom ut till oss och började snacka om hedersförtryck. Det var ett känsligt ämne, vi blev provocerade och ville hitta svagheterna, de "svenniga" lögnerna. Men Arhe var smart. Han bjöd oss på middag på Fryshuset. Vi åt gott samtidigt som vi fortsatte prata. Han bjöd in oss igen och igen. Arhe sa att hedersförtryck handlar om föräldrade traditioner som förstör både för kvinnor och män och bryter mot mänskliga rättigheter. Vi hade fruktansvärda diskussioner med honom men respekten bestod. Det var svårt att avfärda honom. Han var själv invandrare och förstod hur vi hade det. Jag höll inte med honom men började fundera. Vad grundade jag min inställning på? Vilken rätt har jag att bestämma över hur min syster skulle leva? Jag började sakta förändras. Men det var svårt. Plötsligt kände jag mig helt tom, allt jag hade trott på hela livet var borta. Vem var jag utan det? Vad skulle polarna säga? Vad skulle föräldrarna tänka?

Men Leo fortsatte att fundera. Han och hans

kompisar började en utbildning om demokrati, jämställdhet och mänskliga rättigheter på Fryshuset.

"Plötsligt kände jag mig helt tom, allt jag hade stått för och trott på hela mitt liv var borta. Vem var jag utan det? Vad skulle polarna säga? Vad skulle föräldrarna tänka?"
Leo Razzak

– När utbildningen var klar fick vi diplom av integrationsministern vid en ceremoni på Fryshuset. Pappa satt i publiken och applåderade. Jag är såå stolt, såå stolt, tjöt han. Men pappa, ved du egentligen vad jag sysslar med på Fryshuset?, frågade jag. Jag schiiter i det, det är bra, sa han med blänkande ögon.

Leo och hans kompisar bildade så småningom den första Sharaf Hjältar gruppen på Fryshuset. Sharaf betyder heder på arabiska och gruppen började åka runt i landet för att nå ut till andra unga killar. Idag finns Sharaf grupper i Stockholm, Malmö, Göteborg och Linköping. Verksamheten har blivit en etablerad del av Elektra som arbetar mot hedersförtryck med utgångspunkt i demokrati och mänskliga rättigheter.

Sharaf Hjältar och Hjältinnor

Sharaf hjältar jobbar mot hedersförtryck genom attitydförändring bland unga killar. Verksamheten finns i Stockholm, Göteborg, Malmö och Linköping. Men även tjejer utövar hedersförtryck, t ex. genom att starta rykten eller tjalla på andra tjejer. Därför startas nu även Sharaf hjältinnor grupper runt om i landet. Sharaf hjältinnor kommer att utbilda tjejer i vilka rättigheter de har och i att ta sitt ansvar gentemot andra. Sharaf hjältar och hjältinnor är en del av Elektra. Läs mer på www.elektra.nu

PÅ GÅNG

PÅ FRYSHUSET

RIKSMÄSTERSKAP SKATEBOARD
STREET & VERT 2008

Junior + senior + old boys i vert
Lördag 9/2, kl 12.00

Gratis inträde!

Stockholm Skate Park
www.stockholmskatepark.com

KONSERT
Girugamesh
Torsdag 31/1 kl 19.30
Klubben

Biljetter: www.swedenrock.com

BASKET
All Star Game
Lördag 2/2 kl 18.00

DET STORA STOCKHOLMSDERBYT!
08 Stockholm Human Rights – Solna
Vikings
Tisdag 5/2 kl 19.04

Biljetter: www.ticnet.se

FRYSHUSET är inte bara en mötesplats för många olika människor, det är också en idé som utgår från verksamheter inom Utbildning, Sociala projekt och Passionerade intressen.

Fryshuset agerar där det finns behov. Vi är inte rädda för det som är nytt och okänt. Vi mobiliserar krafter där andra bara ser problem. Delar av våra verksamheter finns även i Göteborg, Malmö, Linköping och Uppsala. **Läs mer på www.fryshuset.se**

Leo, Ridvan och Marco har till sist fått liv i den stumma publiken. Ett himla liv! Sharaf Hjältar river ofta upp starka reaktioner, och denna gång är inget undantag. När föreläsningen är slut omringas de av ett gäng killar.

”Många lägger skulden på islam men det stämmer inte. Hedersförtryck finns inom alla religioner. Det handlar om kultur, om gamla patriarkala mönster som är passé.”

Marco Ghosn

– Men Leo, allvarligt talat, hur skulle du själv göra om du hade en dotter?, ropar en påstridig pojke som tycks övertygad om att under allt snack så måste Leo ändå tycka som han, det självklara, det enda rätta.
– Allvarligt, kom igen, upprepar han.

Men Leo står på sig, med milda men bestämda ord kämpar han sig igenom ett massivt motstånd. Han använder sig av frågor och motfrågor, exempel och konsekvenser av de upprörda ord som fladdrar genom rummet.

– Vill du själv ha respekt av andra människor?
– Måste du i så fall själv visa respekt för andra?
– Vad innebär mänskliga rättigheter egentligen?

– Har alla eller bara vissa rätt till mänskliga rättigheter?

– Hur skulle det kännas om någon bestämde att du inte har rätt till mänskliga rättigheter?

Leo står kvar mitt inne i hopen, hans ansikte är både ansträngt, lugnt och bestämt. Han viker inte en tum. Den påstridige pojken tröttnar till slut.

– Ja, ja, ja morrar han och backar undan. Kamraterna runt omkring börjar också droppa av, deras ansikten är bekymrade, omskakade, de ser ner i golvet, tycks tänka. Leo och de andra delar ut visitkort till alla som tar emot. Sedan sjunker de ihop i stolarna

– Vilket kaos, säger Leo. Och så typiskt, dem man verkligen vill nå fram till försvinner alltid för tidigt.

Men Marco och Ridvan börjar plötsligt protestera.

”Tiotusentals tjejer och kvinnor i Sverige lever under hedersförtryck och har inte tillgång till samma rättigheter som andra medborgare. Det blir ingen riktig demokrati förrän vi gör av oss med förtrycket.”

Ridvan Bozan

Leo, Ridvan och Marco ventilerar dagens föreläsning.

– Vi reagerade ju precis på samma sätt i början. Vi blev provocerade och ville hitta svagheterna, de ”svenniga” lögnerna, säger Ridvan.

– Det är svårt att tänka om. Vi vet själva hur det var men också hur det blir. När jag hade varit med i Sharaf ett tag tänkte jag; fan vad skönt, jag är fri, säger Marco.

KATJA WÅHLSTRÖM

Hör gärna av dig till city@fryshuset.se om det vi skriver eller annat som du tycker, känner, vet eller tror. Fryshusets inslag i City finns också på www.fryshuset.se

Hederskultur måste bekämpas genom dialog

Integration innebär inte att alla som kommer till Sverige måste förneka sin historia, religion eller kultur. Däremot förutsätter integration att vi måste enas om vilka normer och beteenden som måste vara lika i samhället och vad som kan och bör vara olika.

Detta har vi ännu inte klarat av i Sverige, åtminstone inte i praktiken. Vänner av ordning kan invända att detta redan finns i form av lagstiftning. Min poäng är dock att verkliga normer bara kan skapas genom utbyten mellan människor, och att grundläggande demokratiska principer och mänskliga rättigheter är bra att hålla sig till om man vill undvika förtryck, förföljelser och liknande obehagligheter. Så länge vi ursäktar förtryck av vissa människor med hänvisning till kultur eller traditioner – så blir det varken någon riktig integration eller demokrati.

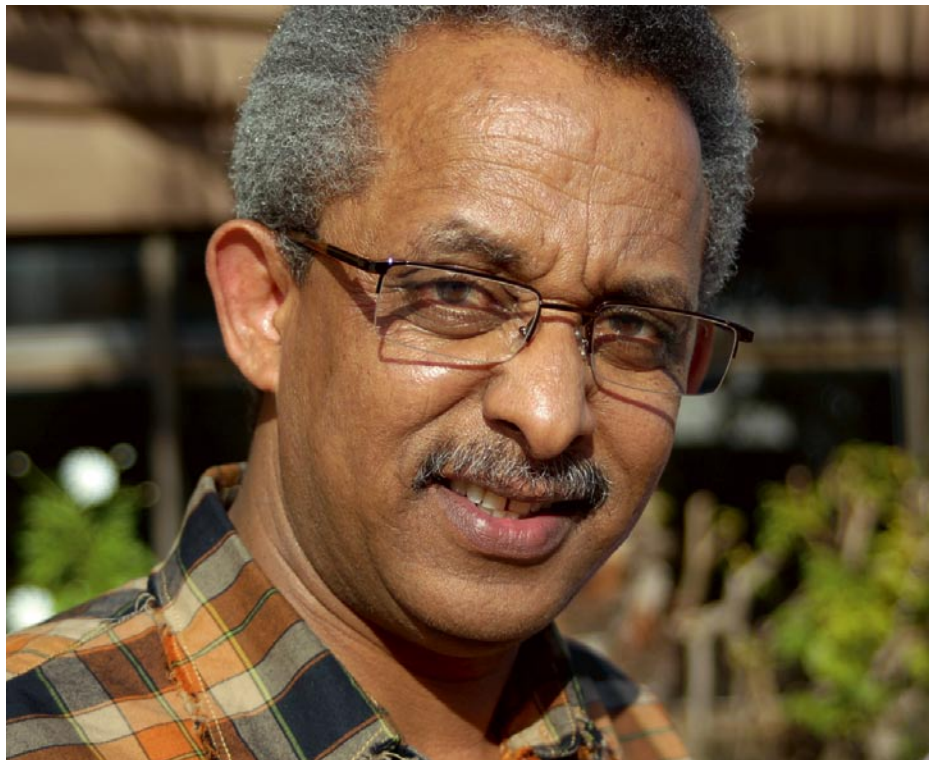
”Hedersförtryck kan inte bekämpas bara med hjälp av stödåtgärder riktade till tjejerna. Männens värderingar och beteenden måste förändras, det är ju det som är problemet”

Sharaf hjältar är ett attitydförändrings- och integrationsarbete som bygger just på kontakt och dialog. Hedersförtryck kan inte bekämpas bara med hjälp av stödåtgärder riktade till tjejerna. Männens värderingar och beteenden måste förändras, det är ju det som är problemet. Sharaf hjältar utgår ifrån att även pojkarna är offer i hederskulturen. Det är nedbrytande att ständigt tvingas förtrycka och straffa sina systrar eller kusiner. Alla undersökningar visar att nutidens ungdomar mest av allt påverkas av andra ungdomar. Det bästa sättet att nå fram till ungdomar är därför att använda – ungdom-

”Det är nedbrytande att ständigt tvingas förtrycka och straffa sina systrar eller kusiner.”

mar. Sharaf hjältar är modiga unga män som är beredda att bekämpa det patriarkala tänkanden. Dessa unga killar är naturliga förebilder och stöd till andra killar som också vill förändras, utan pekpinna och fördömanden, men genom kontakt och utbyten.

**ARHE HAMEDNACA
VERKSAMHETSCHEF ELEKTRA**

Arhe Hamednaca, verksamhetschef Elektra.

Malmö Sharaf hjältar tillsammans med integrationsminister Nyamko Sabuni.

Sharaf hjältar tar Malmö med storm

I höstas fick den första Sharaf gruppen i Malmö sina utbildningsdiplom av integrationsminister Nyamko Sabuni, och om en månad följer nästa grupp. Snart startar också den första Sharaf hjältinnor gruppen sin utbildning. Både hjältarna och hjältinnorna kommer att engagera

sig i Elektras Skolprojekt som utbildar skolpersonal och elever att upptäcka och bemöta hedersförtryck. Tack vare ett starkt stöd från Malmö stad, Länsstyrelsen och World Childhood Foundation har Elektra/Sharaf blivit en folkrörelse i Malmö!

VILL DU STÖDJA FRYSHUSET? GÅ IN PÅ WWW.FRYSHUSET.SE/STODFRYSHUSET